

Az örökzöld, de nem csak nőket érintő téma az anyaság vagy karrier dilemma ma is kimeríthetetlennek bizonyult a Csillagponton. A kérdéskört boncolgató kerekasztal-beszélgetésen Kopp Mária orvos-pszichológus, Major Livia a Jól-Lét Alapítvány munkatársa és Göndör Éva munkajogász vettek részt.

A nők eldöntik, hogy az anyaságot vagy karriert választják inkább, netán egyszerre mindkettőt. Mikor születik meg ez az elhatározás valakiben, és hogyan lehet jól dönteni, tette fel bevezető kérdését Mucsi Zsófia, a beszélgetés moderátora.

Változó családmmodell

Húsz fiatal huszonnégy gyereket szeretne, de csak tizenhárom születik meg Magyarországon. Hazánkban nagyon nagy a kívánt, tervezett gyerekszám és a tényleges megszületettek száma közti különbség, és ez nagy gond, hangsúlyozta Kopp Mária, orvos-pszichológus, a SOTE Magatartástudományi Intézet tudományos igazgatóhelyettese. Azt kell ösztönözni, hogy az összes tervezett utód megszülethessen. Ők ott jönnek világra, ahol a nők visszamehetnek a munkába, ahol mindenki szemében érték, ha valaki gyereket vállal. Ilyen például Franciaország, ahol annak a feltételeit is megteremtették, hogy fokozatosan térjenek vissza a munkaerőpiacra az anyák szülés után.

A pszichológus a családmmodellek változását is az egyre kevesebb születésszám okaként jelölte meg. A XX. század közepéig a szülők választottak gyermekeiknek házastársat, míg ma szabadon döntünk párunkról szerelem alapján. Ez azt eredményezi, hogyha nem sikerül valakinek megfelelő korban „elkelnie”, akkor kényszerszinglivé válik, ami után egyre nehezebb lesz társat találnia.

Kopp Mária felhívta a figyelmet arra is, hogy ebben a „meglátni és megszeretni” modellben, a kulcsszó a megszeretni. Meg kell gondolni, vajon tényleg ismerem-e a másikat annyira, hogy rábízhatom-e magamat. Ezek azok a tényezők, amik mind befolyásolják a döntést, vállalunk-e gyereket.

Munka és gyermek

A kisgyerekes nők munkaerő piaci visszaintegrálásában vesz részt Major Lívia, a Jól-Lét Alapítvány munkatársa. Elmondta, hogy nehéz a munkát ugyanott folytatni, ahol a gyermekük születése előtt abbahagyták az anyák. Ennek feloldására a részmunkaidőben, távmunkában, távolról munkában vagy rugalmas munkaidőben való foglalkoztatás jelenthetne megoldást. Így minden nő megtalálhatná azt az életformát, amit szeretne. Ehhez szemléletváltásra lenne szükség hazánkban, állapították meg a szakértők. Míg Hollandiában hetven százalékban részmunkaidőben dolgoznak a nők, addig nálunk ez az arány mindössze négy százalék.

Az apa szerepe

Göndör Éva, munkajogász, egyetemi adjunktus saját példájából kiindulva kijelentette, hogy a karrier összeegyeztethető az anyasággal, hiszen ő maga is három gyermek édesanyja, miközben ügyvédként is dolgozik. Szerinte a család fenntartása a férfi és a nő közös feladata, az apának is meg van a szerepe a gyereknevelésben. Csak közösen lehet felvállalni a gyermekekkel járó felelősséget. Nem jó az apának sem, ha csak akkor látja fiát, lányát, amikor alszik, mert különben éjt nappallá téve dolgozik. Kiemelte, hogy ő sem tudott volna visszatérni munkájába, ha nem a férje lenne gyeden.

Kopp Mária ezt a gondolatot azzal egészítette ki, hogy Skandináviában az apának is kötelező a kisgyerekekkel otthon maradnia egy ideig, nem csak az anyának. Nálunk rossz beidegződés, hogy a férj dolga eltartani a családot, míg a nő a házimunka és a család. Ez a szemlélet, amióta kétkeresősek a családok, már nem állja meg a helyét.

A jövő

Mi lesz öt év múlva, vagy még később, tette fel a kérdést egy hallgató az előadóknak. Major Lívia abban látja a jövőt, ha minél több cég felismerné, hogy nemcsak termelők, hanem családbarát munkáltatók is.

Kopp Mária szerint a társadalmi kapcsolatok terén van nagyon sok teendő. Például nehezen tudjuk dicsérni a másikat, pedig ez az egyik legalapvetőbb egy kapcsolatban. A jó együttélés titka, hogy a másik pozitív oldalát erősítjük. Nem elég, ha lesznek megfelelő intézkedések, állami ösztönzők a gyermekvállalásra, ha egymás között nem tudunk jó kapcsolatokat kialakítani.

Attól még nem áll meg az élet, hogy csecsemő születik, nyomatékosította Göndör Éva. Az egész munkahelyének együtt kéne örülnie a szülőkkel az új jövevénynek. Az anya így nem szakadna el teljesen. Jó lenne, ha visszahívnák a gyes, gyed ideje alatt is, hogy vegyen részt a tréningeken, közös ünnepségeken. De nem szabad elfelejteni, hogy a család az első. Végezetül Gyökössy Endrét idézte, aki azt mondta, hogy senki nem panaszkodott arra halálos ágyán, hogy bárcsak többet dolgozott volna.

Kováts Annamária